

KUNTASTRATEGIA

Valtuustokaudelle 2021-2025

S

Khall 6.6.2022 § 132
Kvalt 13.6.2022 § 30

1. ARVOT

Valtuustokauden 2021-2025 kuntastrategiaa on valmisteltu eri toimielimissä ja erilaisten kuulemisten ja kommentointikierrosten kautta syksyltä 2021 keväälle 2022 saakka.

Asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kommentointimahdollisuuksia on järjestetty kaksi: ensiksi strategian tausta-aineiston koonnissa syksyllä 2021 ja viimeistelyvaiheessa ennen hallituksen ja valtuuston käsittelyä. Kunnanvaltuusto teki strategiatyötä asian käsittelyn lisäksi valtuustoseminaareissa 15.10.2021, 21.2.2022 ja 25.4.2022. Lisäksi strategisia tavoitteita käsiteltiin mm. sekä hyvinvointi- että elinvoimavaliokunnassa, nuorisovaltuustossa, esimiespalaverissa sekä muissa yksittäisissä työntekijöille kohdistetuissa tilaisuuksissa. Johtoryhmä toimi strategiaa koostavana elimenä, joka kokosi eri ryhmiltä saadut aineistot ja viestit yhtenäiseksi paketiksi.

Valmistelun yhteydessä käytiin keskustelua kunnalle ja kunnan päätöksenteolle tärkeimmistä arvoista. Valtuusto tiivisti kunnan arvokartaksi seuraavat keskeiset arvot:

Merkittävimmäksi arvoksi katsottiin positiivisuus ja siihen liittyen positiivisen kuntakuva tuottaminen. Positiivisuuden ylläpitämisen ja kuntakuva kertomisen tällä tavoin katsottiin sisältävän kaikki muut merkittävät arvot. Positiivinen kuntakuva rakentuu strategiaa laatineiden mukaan kunnan houkuttelevuudesta ja itsenäisyydestä, asukkaiden osallisuudesta, yhteisöllisyydestä ja niin edelleen. Kunnan keskeiseksi toimintaa ohjaavaksi säännöksi valtuustokaudella muodostuu siten positiivisen kuntakuva rakentaminen ja kertominen, eli kunnan ja kuntalaisten yhteistyö ja yhteen hiileen puhaltaminen.

2. VISIO JA MISSIOT

Visioksi työskentelyn aikana koostettiin lausahdus: **"Juuret elämään"**. Strategiakyselyn vastausten perusteella asukkaat ymmärsivät sen tarkoittavan mm. *"kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja huomioimista"*, *"asuinpaikkaa, työtä, arkea, vapautta elää"*, *"yhteisöllisyyttä ja yhteistä mielekästä tekemistä"*, *"kotiutumista alun perin vieraalle paikkakunnalle"* ja että se *"sisältää sekä Teuvan kunnan että teuvalaisten yhteisen tahtotilan hyvinvoinnin kehittämisestä kunnassa"*. Toisaalta toisille se merkitsi yksinkertaisemmin *"kasvua"* tai sitä, että *"Teuvalla on hyvät lähtökohdat elämiseen"*. Lausahdusta jatkajalostettiin mm. muotoon: *"löydät Teuvalta juuret elämällesi"*.

Strategiaa työstettäessä lausahduksen arvioitiin tarkoittavan *"kasvua, turvallisuutta, palveluja ja toimivaa arkea, yhteisöön kuulumista, osallisuutta, avoimuutta ja mukaansa tempaavaa talkoohenkeä sekä hyvinvoinnin ja hyvän elämän edellytyksiä; kiinnittymistä paikkaan ja maahan, luontoyhteyttä, vahvaa kulttuuriperintöä, sukua ja perhettä, eli kaikkea sitä, minkä takia Teuvasta voi ajatella ja kertoa myös muille positiivisessa valossa."*

Vision pohjalta koottiin kolme tahtotilaa:

1. Teuva on toimiva yhteisö
2. Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia
3. Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

Näiden kolme kokonaisuuden pohjalta työstettiin tarkemmat tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi suunniteltavat toimenpiteet.

3. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

3.1. Teuva on toimiva yhteisö

Tavoite	Toimenpiteet
Sosiaalisesti kestävä, osallistava ja asukkaitaan kuunteleva kunta	- Osallisuusohjelma jalostetaan konkreettiseksi osallisuuden vuosikelloksi: - Miten osallisuus toteutuu käytännössä kunnan eri palveluissa ja toiminnoissa - Millä tavoin asukkaita kuullaan suunnittelussa ja päätöksenteossa, matalan kynnyksen osallistaminen, jalkautuminen sinne missä ihmiset jo ovat - Nuorten toiveet ja aloitteet tulevat huomioiduksi asioiden valmistelussa samassa määrin kuin työikäisten tai ikääntyneiden näkökulmat - Pyrkimys kaksisuuntaiseen vuorovaikutukseen, sekä avoimuuteen että kuuntelemiseen - Kunnan ja yhdistysten yhteistyömallin rakentaminen, kumppanuutta kolmannen sektorin kanssa - Kokeilevaa kehittämistä, esim.: vanhempain- ja nuortatoimikuntatoiminnan kehittämistä, lasten ja nuorten epävirallisia kuulemisia (esim. Klubin toimikunta) - Eri alueiden ja kylien erilaiset tarpeet huomioiva kehittämisote; kaikille annetaan mahdollisuus tulla kohdelluksi samanvertaisina, tuetaan niitä, jotka tukea tarvitsevat - Edistetään palveluihin pääsyä niille, joilla on haasteita päästä niiden piiriin, kartoitetaan esim. mahdollisuuksia koulukuljetusten parempaan hyödyntämiseen kuntalaisten kulkemiseen - Hyvinvoinnin koordinointi; hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyö on osallistava prosessi - Kunnan viestinnän ja sosiaalisen median käytön tehostaminen, aktiivinen viestintä- ja markkinointikampanjointi
Elinvoimaa harrastuksista, lähi-luonnosta ja vapaa-ajasta	- Avustetaan yhdistyksiä ja tuetaan yhdistystoiminnan toimintaedellytyksiä harrastusten ja vapaa-ajan toiminnan järjestämiseksi - Luodaan tiiviimpiä kumppanuuksia yhdistysten kanssa - Kuunnellaan yhdistysten kokemuksia ja tietoa asukkaiden tarpeista ja toiveista soveltuvien harrastus- ja vapaa-aikamahdollisuuksien löytämiseksi - Edistetään luontoyritysmatkailun ja hyvinvointiyrityksen toimintaedellytyksiä - Kehitetään helppokulkuisia reittejä ja harrastuspaikkoja, jotka soveltuvat kaikenikäisille - Liikunta-alueet ja -paikat vastaavat kuntalaisten sekä urheiluseurojen ja muiden yhdistysten tarpeita
Turvallinen paikka elää	- Kuntatason varautuminen, varautumissuunnittelu, vastuiden suunnittelu - Liikkumisen ja kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen - Ulkoalueiden valaistus ja viihtyvyyden lisääntyminen

3.2. Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia

Tavoite	Toimenpiteet
Ennalta-ehkäistään lasten ja nuorten sekä perheiden haasteita	• Ennakkovaikutusten arviointi päätöksenteossa • Matalan kynnyksen kohtaamiset ja nuorten keskuuteen jalkautuva toiminta • Ennakoiva ote jo varhaiskasvatuksessa ja ensimmäisinä kouluvuosina, koko perheen huomioiminen lasten ja nuorten kasvun tukemisessa • Ehkäistään kiusaamista yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä edistämällä • Nuorisotoiminnan (Klubi) vakiinnuttaminen, koulujen ja nuorisotyön yhteistyö; nuorten yhteisölliset tilat ja tapahtumat • Koulun ja koulun ulkopuolisten toimijoiden (esim. yhdistykset) yhteistyö • Nuorten mielenterveyshaasteiden kohtaaminen, kuunteleminen ja puheeksi ottaminen; psykososiaalisen tuen varmistaminen kouluilla, nopea apu tarvittaessa (yhteistyössä muiden toimijoiden, erityisesti hyvinvointialueen kanssa) • Toimivat yhdyspinnat eri toimijoiden (hyvinvointialue, muut kunnat ym.) kanssa • Toimivat ryhmäkoot ja riittävät henkilöstöresurssit • Lasten, nuorten ja perheiden maksuttomat liikunta- ja harrastustoiminnat
Luodaan mahdollisuuksia kasvaa, opiskella, oppia ja kiinnittyä työelämään sekä toimivaan arkeen	• Kouluverkkoa pohdittaessa huomioidaan lapsen etu, resurssien riittävyys, riittävä tuki, työvoiman saatavuus ja tilojen asianmukaisuus; koulumatkojen ei tule olla lapselle ja nuorelle erityisen merkittävä rasite; luodaan tasapuoliset mahdollisuudet kaverisuhteisiin ja saman ikäisiin kavereihin • Ennakoidaan oppilasmäärien kehitystä ja tulevaisuuden työvoimatarpeita • Perheille on tarjolla erityyppisiä asuin- ja asuinalue- ja asumisratkaisuja • Itsenäistyvien nuorten ja yksin asuvien asuinmahdollisuuksien tarjoaminen • Ennakoiva, matalan kynnyksen tuki yksinäisten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, aikuisten ja vanhusten tai mielenterveyshaasteisten kohtaamiseksi (esim. Teuvabiili-toimintamallin juurruttaminen)
Toimitaan luonto- ja ilmasto-ystävällisesti sekä tuleville sukupolville kestävällä tavalla	• Huomioidaan luontokadosta ja ilmastotilanteesta juontuva yhteiskunnallinen kehityskulku; muutosten vaikutuksiin sopeutuminen; elinkeinon ja elinolosuhteiden muutokseen varautuminen • Luontovaikutusten arvioinnin lisääminen päätöksenteossa • Energiaomavaraisuuden ja energiatehokkuuden edistäminen • Viheralueiden ja viherrakentamisen monimuotoisuuden huomiointi • Kartoitetaan mahdollisuuksia uusosuuskunta-ajattelun hyödyntämiseksi, esim. aurinkovoimaosuuskunta, yhteiskäyttö(sähkö)autot kylissä • Sähköautoilun kasvuun varautuminen

3.3. Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

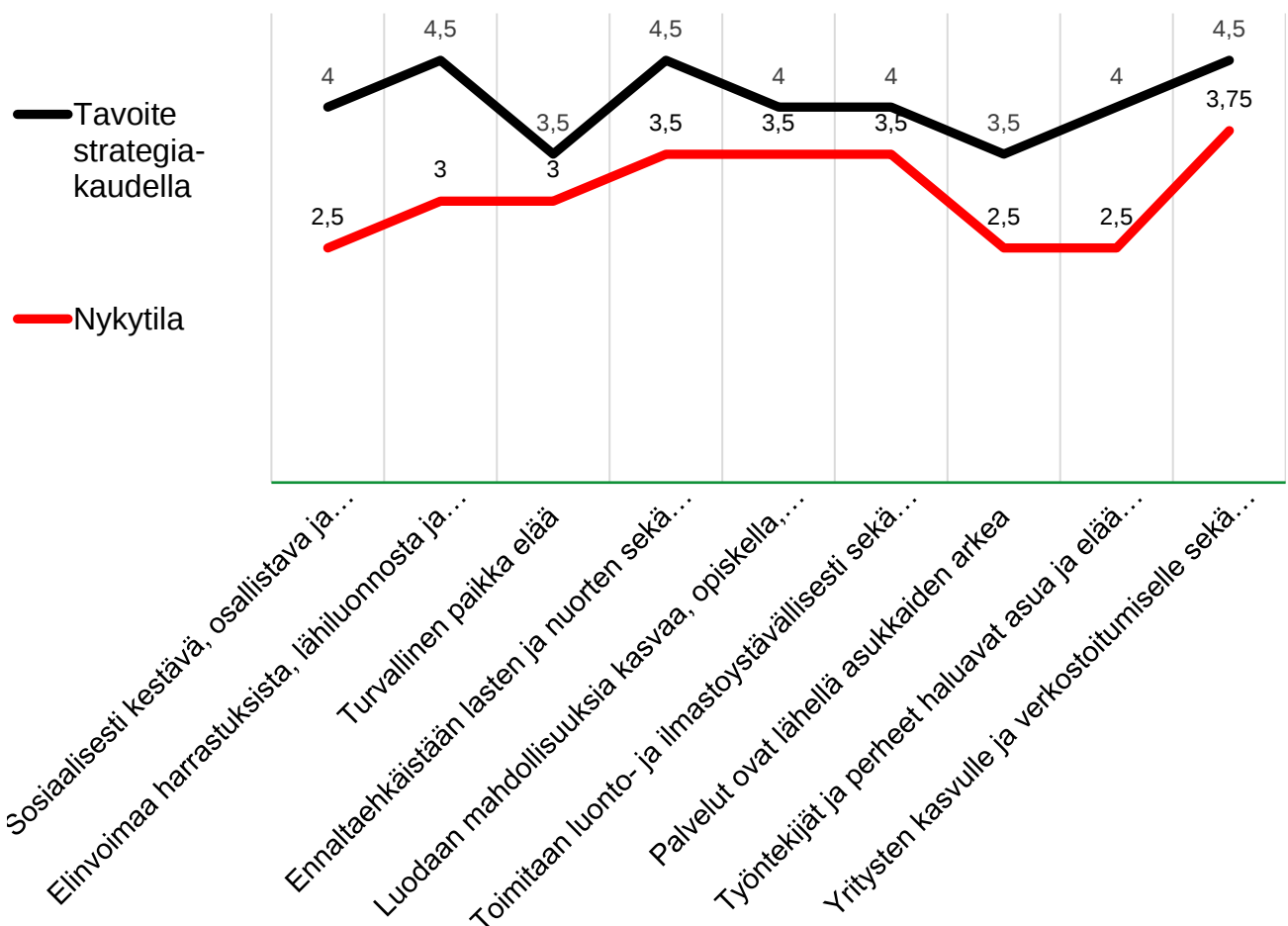
Tavoite	Toimenpiteet
Palvelut ovat lähellä asukkaiden arkea	- Kriittisten palveluiden säilyttäminen kunnan alueella; yhteistyö eri toimijoiden välillä palveluiden tuottamisessa - Helppotajuisten ja selkeiden sähköisten palveluiden lisääminen; viedään palveluita kylille tai (sähköisesti) suoraan koteihin - Eri ikäisten palveluihin pääsyn huomiointi, tuki sähköiseen asiointiin ja muuhun etäasiointiin - Tulevaisuuden kulkuyhteyksien ja -tapojen kartoittaminen - Kuntaorganisaation selkeä palvelurakenne ja yhteydenottokanavat - Kunnan omien palvelujen (mm. kirjasto, uimahalli, kuntosali) säilyttäminen riittävän laadukkaina ja saavutettavina, omatoimikäytön lisääminen - Aktiivinen viestintä palveluista ja muusta vapaa-ajantoiminnasta
Työntekijät ja perheet haluavat asua ja elää Teuvalla	- Teuvan tunnettavuuden lisääminen ja erottuva kuntamarkkinointi - Positiivisten kokemusten, hyvien mielikuvien ja tarinoiden kertominen - Elinvoimaisen ja vireän keskustan kehittäminen sekä kylien vireyden lisääminen - Osaajien houkuttelu; etätyömahdollisuuksien ja paikasta riippumattoman työn hyödyntäminen; työvoiman saatavuuden edistäminen - Luonnonläheisen, vapaa-ajaltaan vireän, maaseutumaisen asumisen markkinointi - Monipuoliset, viihtyisät asuinmahdollisuudet sekä perheille että yksin asuville; asuntojen saatavuus ja aktiivinen markkinointi; edullinen ja laadukas vuokra-asuntotarjonta - Työpaikkojen, asuinmahdollisuuksien ja vapaa-ajanmahdollisuuksien paketointi perheen kokoisiksi paketeiksi ja näiden markkinointi
Yritysten kasvulle ja verkostoitumiselle sekä pienyrittäjyydelle on vahva tuki	- Yritysvaikutusten arviointi ja yritysystävällinen päätöksenteko - Yhteistyö ja aktiivinen vuorovaikutus yrittäjien kanssa - Yritysten toimintaedellytysten tukeminen - Eri elinkaarivaiheissa olevien yritysten toimi- ja työtilojen tarjonta; aloittavien yritysten tukeminen alkuvaiheen maksuttomilla tai kustannustehokkailla tiloilla - Rahallisen tuen mahdollisuuksien (esim. hankerahoitus) kartoittaminen ja hakemisen tukeminen - Toimivien liikenne- ja kuljetusyhteyksien ylläpitämiseen tähtäävä päätöksenteko - Avoimuuteen perustuvat hankinnat - Yhteistyö tapahtumien ja koulutusten järjestämiseksi - Yritys- ja markkinatietoisuuden lisääminen, tutustuminen paikalliseen tarjontaan - Vauhdikkaat lupaprosessit ja hyvä tontti tarjonta - Yritysten verkostoitumisen tukeminen; yhteistyötä koulutustenjärjestäjien, kolmannen sektorin ja elinkeinoelämän kesken; seutukunnallinen yhteistyö - Yrittäjyyskasvatus - Ratkaisujen etsiminen työvoimapulaan ja työvoiman saatavuuteen; työperäisen maahanmuuton hyödyntäminen

3. SEURANTA JA JALKAUTTAMINEN

Strategian toteutumista toteutetaan ensi sijassa itsearviointimenettelyllä. Strategista itsearviointia toteutetaan kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, hyvinvointi- ja elinvoimavaliokunnan sekä kunnan johtoryhmän toimesta. Lisäksi eri toimialat ja tulosalueet voivat käyttää itsearviointia oman toimintansa arvioinnin apuvälineenä.

Itsearvioinnin yhteydessä arvioidaan kunkin strategisen tavoitteen toteutumista numeerisella asteikolla 1-5, jolloin mittauksen keskiarvo antaa osviittaa tavoitteiden toteutumisesta.

Johtoryhmä on tehnyt strategiakaudelle toukokuussa 2022 lähtötilannearvioinnin, joka toimii itsearvioinneissa reflektiona strategiakauden ajan:

Tämän itsearviointimenettelyn lisäksi strategian mittaamiseen poimitaan hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa keskeisiä mittareita, jotka soveltuvat myös näihin tavoitekohtiin. Nämä strategiset hyvinvoinnin mittarit määritellään erikseen hyvinvointisuunnitelmassa.

Strategian viestintä ja jalkauttaminen suunnitellaan erikseen, jolloin myös visiolausetta "Juuret elämään" jatkajalostetaan strategian viestimisessä soveltuviin muotoihin.